

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 32

DOM
2016-05-13
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
23058-15

SÖKANDE
SNF Nordic AB, 556539-5315
Järnvägsgatan 11
515 61 Svaneholm

Ombud: Advokaterna Linda Dahlström och Roger Wier
Morris Law
Vallgatan 30
411 16 Göteborg

MOTPART
Stockholm Vatten AB
106 36 Stockholm

SAKEN
Upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

KONKURRENSVERKET	
2016-05-16	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 690678

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Stockholm Vatten AB (Stockholm Vatten) genomför en upphandling av ramavtal avseende polymerer till Henriksdals och Bromma reningsverk (dnr 15SV194). Upphandlingen genomförs i ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). Av tilldelningsbeslut och upphandlingsprotokoll framgår att två anbud inkommit. SNF Nordic AB (SNF Nordic) lämnade ett av dessa anbud. I anbudet angavs att bolaget åberopade sitt moderbolags kapacitet. Anbudet förkastades på grund av att inget intyg på moderbolagets åtagande hade bifogats till anbudet. I tilldelningsbeslutet angavs att Kemira Kemi AB tilldelades det upphandlade kontraktet.

SNF Nordic ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att Stockholm Vatten ska kvalificera SNF Nordics anbud. SNF Nordics anbud har förkastats på felaktiga grunder. Bolaget uppfyller alla ställda krav. Dess anbud signerades av en företrädare för moderbolaget som därigenom intygade att moderbolaget ställer nödvändiga resurser till förfogande. Anbudet och de till anbudet bifogade handlingarna visat att SNF Nordic förfogar över nödvändiga resurser när avtalen ska fullgöras. Genom att felaktigt förkasta SNF Nordics anbud har Stockholm Vatten brutit mot de grundläggande principerna i LUF. I upphandlingen fanns endast två anbudsgivare och SNF Nordic skulle ha tilldelats kontrakt om det inte vore för denna överträdelse. Detta har fått till följd att SNF Nordic har eller skulle kunna ha lidit skada.

I andra hand yrkar SNF Nordic att upphandlingen ska göras om. Vare sig Kemira Kemi AB eller Kemira Oyj uppfyller ska-kraven. De borde därför inte ha kvalificerats till utvärderingen. Kemira Kemi AB har inte visat att bolaget förfogar över moderbolagets resurser och Kemira Oyj:s anbud är

inte undertecknat av behörig företrädare. Kemira Kemi AB har angivit sig själva som anbudsgivare. Om det är felaktigt innebär det att anbudet är felaktigt. Stockholm Vatten har vid kvalificering och utvärdering av Kemira Kemi AB:s – alternativt Kemira Oyj:s – anbud valt att bortse från att fel anbudsgivare är angiven i anbudet. Att Stockholm Vatten förkastat SNF Nordics anbud men inte Kemira Kemi AB:s anbud strider mot likabehandlingsprincipen. Om kraven i förfrågningsunderlaget ska tolkas så som Stockholm Vatten har gjort är de heller inte tillräckligt tydliga för att en anbudsgivare ska kunna avge ett korrekt anbud. SNF Nordic hade kunnat lämna ett mer konkurrenskraftigt anbud om det varit tydligt vilka krav som ställdes av Stockholm Vatten i upphandlingen. Upphandlingen borde av dessa skäl göras om.

Stockholm Vatten bestrider bifall till ansökan och hemställer om att målet avskrivs eftersom Stockholm Vatten avser att fatta ett nytt tilldelningsbeslut med korrekta företagsuppgifter avseende den vinnande anbudsgivaren, Kemira Oyj. Kemira Kemi AB har lämnat anbud såsom agent för Kemira Oyj. Det är Kemira Oyj som är anbudsgivare. På grund av förbiseende, som har sin grund i Stockholm Vattens upphandlingsverktyg, har Stockholm Vatten tilldelat Kemira Kemi AB ramavtal i upphandlingen. Rätteligen skulle Kemira Oyj ha angetts eftersom ramavtalet sluts med Kemira Oyj.

Kemira Oyj:s anbud har uppfyllt alla i upphandlingen ställda krav för att tas vidare till anbudsutvärderingen. Att utvärdera anbudet utgör ingen överträdelse av likabehandlingsprincipen eller LUF i övrigt. Av den fullmakt Kemira Oyj bifogat anbudet framgår att den som undertecknat anbudet har haft befogenhet att företräda anbudsgivaren Kemira Oyj.

SNF Nordics anbud är rätteligen uteslutet från upphandlingen. Bolaget har inte uppfyllt samtliga krav vare sig självständigt eller genom åberopande av annans kapacitet. Det framgår inte av anbudet eller något av de dokument

som SNF Nordic åberopat att personen som undertecknat anbudet är behörig att företräda SNF Floerger. Bolaget uppfyller heller inte kraven på ett beprövat kvalitetssäkringssystem respektive registrering av kemikalier enligt REACH.

Alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare bör kunna tolka innebörden av förfrågningsunderlaget i nu aktuell del på samma sätt.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Det faktum att Stockholm Vatten avser att i framtiden fatta ett nytt tilldelningsbeslut i upphandlingen utgör inte skäl för avskrivning av målet. Förvaltningsrätten kommer därför pröva målet i sak.

Beslutet att förkasta SNF Nordics anbud

Av förfrågningsunderlagets punkt 3.1.3, liksom 11 kap. 5 § LUF, framgår att anbudsgivare som avser att åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och/eller yrkesmässiga kapacitet ska bifoga ett åtagande från företaget i fråga eller visa på annat sätt att anbudsgivaren kommer att förfoga över nödvändiga resurser när avtalet ska fullgöras.

SNF Nordic har åberopat SNF Floergers kapacitet i anbudet, utan att bifoga något åtagande från moderbolagets sida. Frågan är därmed om bolaget på annat sätt visat att anbudsgivaren kommer att förfoga över nödvändiga resurser när avtalet ska fullgöras.

Av handlingarna i målet framgår att den person som undertecknat anbudet är *regional manager* hos moderbolaget. Det framgår dock inte att han har firmateckningsrätt för moderbolaget. Enbart hans underskrift kan inte sägas visa att SNF Nordic förfogar över moderbolagets resurser. De övriga dokument som gavs in tillsammans med anbudet är av rent verksamhets-

beskrivande karaktär och kan inte heller de anses visa att SNF Nordic förfogar över moderbolagets resurser. Därmed uppfyller inte SNF Nordics anbud krav 3.1.3. i förfrågningsunderlaget. Detta innebär att Stockholms Vatten på korrekta grunder förkastat anbudet. Det saknas därmed anledning att bedöma huruvida anbudet även hade kunnat förkastas av andra skäl.

Invändningen mot att Kemira Kemi AB:s anbud har kvalificerats

SNF Nordic har invänt mot att Kemira Kemi AB:s anbud har kvalificerats. För att kunna bedöma denna invändning måste förvaltningsrätten först ta ställning till vilket av Kemira-bolagen som är anbudsgivare i upphandlingen.

Det finns ingen upphandlingsrättslig regel som innebär att en anbudsgivare ska anges med någon viss formalia i nu aktuellt hänseende. Ej heller ställs något sådant krav i upphandlingen. Vilket av bolagen som är anbudsgivare får därför bedömas utifrån en sammantagen bedömning av vad som framgår i anbudet.

Av anbudet som Kemira Kemi AB lämnade framgår att Kemira Kemi AB har angivit sin egen firma och sitt eget organisationsnummer i fältet "anbudslämnare" i det elektroniska anbudsformuläret. Detta skulle kunna tala för att Kemira Kemi AB lämnat anbud för egen räkning. I motsatt riktning talar dock ett flertal andra faktorer. I bilagan rubricerad "Anbud" anges under rubriken "Företaget" att det är Kemira Oyj som är avtalspart. Samma sak anges i dokumentets sidfot, där det även framgår att Kemira Kemi AB är agent för Kemira Oyj. Vid signaturen av denna bilaga anges att avsändaren är "Kemira Kemi AB på uppdrag av Kemira Oyj". I bilagan för undertecknande anges anbudsgivarens företagsnamn på samma sätt och med angivande av enbart Kemira Oyj:s organisationsnummer. Den fullmakt som bilagts bilagan för undertecknande syftar till att ge personen som

undertecknar anbudet behörighet att företräda Kemira Oyj, och inte Kemira Kemi AB. Därtill anges även i bilagorna "KV 1-2 Företagspresentation" och "KV 3-5 Organisation" att det är Kemira Oyj som är avtalspart för Kemira-koncernen. Detta sammantaget visar enligt förvaltningsrättens mening att avsikten har varit att lämna anbud från Kemira Oyj. Det är därmed Kemira Oyj som är anbudsgivare i upphandlingen. I och med detta är inte Kemira Kemi AB anbudsgivare i upphandlingen.

Trots detta har Kemira Kemi AB angivits som kvalificerad anbudsgivare i upphandlingsrapporten. Detta framstår, mot bakgrund av hur anbudet är utformat och vad Stockholm Vatten har anfört i målet, som en felskrivning. Stockholm Vatten har inte beslutat att kvalificera något anbud från bolaget. Anteckningen om bolaget i upphandlingsrapporten får, mot bakgrund av sin karaktär av rent skrivfel, anses sakna rättsverkningar. Möjlighet att föra talan mot anteckningen som sådan saknas. Mot bakgrund av att något beslut om att kvalificera anbud från Kemira Kemi AB inte har fattats lämnar förvaltningsrätten SNF Nordics invändning mot att anbud från Kemira Kemi AB har kvalificerats utan avseende.

Beslutet att godkänna Kemira Oyj:s anbud som kvalificerat

Det framgår varken av upphandlingsrapporten eller tilldelningsbeslutet att Kemira Oyj:s anbud har kvalificerats. Förvaltningsrätten bedömer det dock, genom vad Stockholm Vatten har anfört i målet, utrett att Stockholm Vatten har beslutat att godkänna Kemira Oyj:s anbud som kvalificerat. Detta utgör ett beslut som kan överprövas oavsett dess form (jfr EU-domstolens dom den 11 januari 2005 i mål C-26/03, Stadt Halle, p. 34). SNF Nordics invändning mot att Kemira Oyj:s anbud har kvalificerats kan därför prövas.

SNF Nordic har gjort gällande att det inte framgår av den fullmakt som bifogades till Kemira Oyj:s anbud att den som signerat anbudet är behörig

till det. Att ett sådant krav ställts i upphandlingen framgår av punkt 2.3.5. i förfrågningsunderlaget.

Förvaltningsrätten konstaterar att Kemira Oyj:s anbud inte är undertecknat av en behörig firmatecknare för Kemira Oyj utan av en företrädare för Kemira Kemi AB. För att styrka företrädarens behörighet att avge anbud har en fullmakt bilagts anbudet. Fullmakten är undertecknad av Kemira Kemi AB:s firmatecknare. Den anger att Kemira Kemi AB delegerar sin rätt att ingå avtal för Kemira Oyj:s räkning till företrädaren. Vidare beskriver den att Kemira Oyj genom fullmakt daterad den 7 november 2011 har gett Kemira Kemi AB behörighet att underteckna vissa avtal inom vissa gränser på uppdrag av Kemira Oyj. Denna underliggande fullmakt har dock inte bifogats anbudet. Det finns därmed ingen handling från Kemira Oyj som ger utfärdaren av fullmakten behörighet att binda Kemira Oyj. Därmed har Kemira Oyj inte visat att Kemira Kemi AB har rätt att företräda Kemira Oyj. Detta innebär att det inte framgår av anbudet och dess bilagor att det har undertecknats av en behörig företrädare för Kemira Oyj. Därmed uppfyller anbudet från Kemira Oyj inte det obligatoriska krav som ställs i förfrågningsunderlagets punkt 2.3.5.

Förvaltningsrätten anser därmed visserligen att Stockholm Vatten felaktigen kvalificerat Kemira Oyj:s anbud. SNF Nordic har dock inte klargjort eller konkretiserat på vilket sätt bolaget har lidit eller kan komma att lida skada av detta (jfr HFD 2013 ref. 53). Mot denna bakgrund föreligger inte skäl till ingripande enligt LUF på grund av den felaktiga kvalificeringen av Kemira Oyj:s anbud.

Förfrågningsunderlagets tydlighet

SNF Nordic har slutligen anfört att de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven inte är tillräckligt tydligt beskrivna för att en anbudsgivare ska kunna

avge ett korrekt anbud. Bolaget har inte på något närmare sätt angivit vilka krav som brister i transparens eller på vilket sätt de gör så. Eftersom invändningen reses för det fall SNF Nordic anbud rätteligen förkastats får det förstås att invändningen huvudsakligen riktas mot krav 3.1.3. om hur en anbudsgivare som åberopar annans kapacitet ska visa att den kommer att förfoga över nödvändiga resurser när avtalet ska fullgöras. Förvaltningsrätten bedömer att detta krav är tydligt. Det har inte visats att förfrågningsunderlaget strider mot om transparensprincipen. Skäl att på denna grund ingripa mot upphandlingen med stöd av 16 kap. LUF har inte visats föreligga.

Av det anförda följer att ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV3109/1A LOU).

Linnea Munkhammar

Förvaltningsrättsfiskal

Föredraget av Peter Collert.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

